

بررسی قابلیت تجزیه بیولوژیکی نفتالین با استفاده از جمعیت میکروبی خاک استان آذربایجان شرقی

خسرو صدیق بیان^{۱*}، علیرضادهناد^۲، ناصرمدیر شهلا^۳، عبدالحسین ناصری^۴ و هایده مبین^۵

۱. دانشکده پزشکی و میکروبیولوژی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، نشانی مکاتبه: تبریز- چهارراه ابوریحان- آبادانی مسکن- دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، نشانی اینترنتی: sadighbayan@yahoo.com ۲. مدیریت منطقه شمال غرب و غرب کشور، ۳. گروه شیمی کاربردی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ۴. گروه شیمی کاربردی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ۵. دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

چکیده

هیدروکربن‌های آروماتیک پلی سیکلیک (PAH) مانند آنتراسن، نفتالین و بنزن از مهمترین آلاینده‌های سمی و سرطان‌زا می‌باشند که در بسیاری از موارد، در اثر دفع پسماندهای صنایع نفت و پتروشیمی آثار سوء فراوانی به محیط زیست وارد می‌سازند. جهت پاکسازی این مواد از خاک، روشهای بیولوژیکی و استفاده از پتانسیل میکروارگانیسم‌های بومی خاک، در اولویت قرار دارند که طی این روش‌ها، ارگانیسرها با تغذیه از کربن این مواد، آب، دی اکسیدکربن و بیومس تولید می‌کنند. شایان ذکر است که همواره نتیجه **biodegradation** کامل، تولید آب و دی اکسیدکربن نیست. در این مطالعه توانایی ارگانیسرهای جدا شده از خاک مناطق مختلف استان آذربایجان شرقی در تجزیه نفتالین (بعنوان الگوئی از هیدروکربنهای آروماتیک) مورد بررسی قرار گرفت. میکروارگانیسرها در محیط کشت YGM آگار جداسازی و خالص شد. نفتالین با غلظت ۱۰۰۰ میلی‌گرم در یک لیتر از محیط مولر هینتون برات تهیه و به مقدار ثابتی از باکتری اضافه گردید و به مدت یک هفته در ۲۸°C و ۱۲۰ rpm تیمار و میزان تخریب این ماده با اسپکتروفتومتر دو شعاعی ارزیابی شد. تعداد ۴۰ سوش باکتری جدا و در غلظت فوق ۳۷ باکتری موثر شناسایی شد و میزان تخریب نفتالین از ۲/۹ تا ۲/۹۲ درصد تعیین و تعداد ۶ سوش باکتری باعث تجزیه بیش از ۵۰٪ نفتالین گردیدند. با این روش پاکسازی بیولوژیکی، قادر خواهیم بود نفتالین موجود در خاکهای آلوده و پساب‌ها را تجزیه، تخریب و در نهایت خاک‌های آلوده را بازیافت و سالم نماییم.

واژگان کلیدی: میکروارگانیسرها، خاک، تخریب بیولوژیکی، نفتالین، پاکسازی زیستی.

مقدمه

بوده وزن مخصوص آن در دمای ۲۰/۴°C، ۱/۱۴۵ دالتون می‌باشد. دارای نقطه ذوب ۴/۸۰°C و نقطه جوش ۹۶/۲۱۷°C و یک ماده سمی بوده و میزان آلوده‌کننده آن در هوا معادل ۱۰ ppm می‌باشد (۲ و ۳). هیدروکربن‌های آروماتیک جزء آلاینده‌های نفتی می‌باشند که از منابع مختلف شامل صنایع پتروشیمی، فاضلابهای صنعتی و خانگی، استخراج مواد نفتی، داروسازی، رنگ، پلاستیک، حشره‌کش و غیره وارد اکوسیستم‌های آب و خاک می‌شوند و بطور مستقیم به انسان منتقل و عوارضی از

هیدروکربنهای آروماتیک پلی سیکلیک (PAH) از دو یا چند حلقه شش عضوی تشکیل شده‌اند که این حلقه‌ها توسط اشتراک یک جفت اتمهای کربن بین حلقه‌ها به هم متصل شده‌اند. ساده‌ترین عضو این گروه نفتالین (C₁₀H₈) است که در ساختمان مولکولی آن به کربنهای مشترک بین دو حلقه، اتم هیدروژن متصل نیست (۱)، نفتالین ترکیب کریستالی سفید، جامد و فراری می‌باشد که محلول در بنزن، الکل، اتر، تولوئن و نامحلول در آب

محیطی می‌باشد که در این روش از موجودات زنده بویژه باکتری‌ها، قارچ‌ها و گیاهان به منظور تجزیه آلاینده‌های محیطی و تبدیل آنها به ترکیبات غیرسمی استفاده می‌شوند (۲۰ و ۲۱). این میکروارگانیسم‌ها ترکیبات هیدروکربنی را به دی اکسید کربن، بیومس و یا محصولات دیگر تبدیل می‌کنند. کارایی و سرعت فرآیند تجزیه هیدروکربن‌ها به نوع ترکیبات آلاینده، طبیعت ماده آلوده شده با ترکیبات نفتی، شرایط محیطی و ویژگی‌های جمعیت میکروبی بستگی دارد (۵ و ۲۲). اصولاً میکروارگانیسم‌ها به کمک ۳ فرآورده اصلی قادر به تجزیه هیدروکربن‌های نفتی می‌باشند:

- ۱- **آنزیم‌ها:** آنزیم‌های مونواکسیژناز و دی اکسیژناز مهمترین آنزیم‌های موثر در تجزیه هیدروکربن‌ها بوده و فرآورده حاصل از این آنزیم‌ها، الکل‌ها هستند (۲۰ و ۲۳).
- ۲- **بیوسورفکتانت‌ها:** مواد بیولوژیک دارای گروه‌های آب دوست و آب گریز در سطح سلول هستند که بوسیله تعداد زیادی از میکروارگانیسم‌ها تولید می‌شوند بر اساس ساختار شیمیایی به گروه‌های گلیکولیپیدی، فسفولیپیدی، اسیدهای چرب و لیپولی ساکاریدها طبقه‌بندی می‌شوند. بیوسورفکتانت‌ها از طریق امولسیون کردن و آزاد کردن هیدروکربن‌های جذب شده به مواد آلی خاک، سبب افزایش غلظت آبی ترکیبات هیدروفوبیک شده و باعث افزایش سرعت انتقال جرم می‌شود و به این وسیله به تسریع تجزیه زیستی کمک می‌کنند (۲۵، ۲۴ و ۲۶).

۳- **اسیدها و حلال‌ها:** بسیاری از میکروارگانیسم‌ها قادرند با استفاده از هیدروکربن‌ها به عنوان منبع کربن و انرژی، اسیدها و حلال‌های مختلف نظیر استن، اتر، بنزن و اسید اگزالواستیک تولید کنند که باعث حل شدن هیدروکربن‌های نفتی می‌شود (۲۷). میکروارگانیسم‌های متعددی در این عمل نقش دارند که مهمترین آنها عبارتند از:

Pseudomonas - Bacillus-Rhodococcus-Mycobacterium-Acinetobacter-Staphylococcus - clostridium - Proteus - Micrococcus (۲۹، ۲۸، ۲۳، ۶ و ۳۰)

اصولاً هیچ میکروارگانیسمی به تنهایی قادر به تجزیه کامل هیدروکربن‌های نفتی به دی اکسید کربن و آب به عنوان محصول نهایی نیست. امروزه با کمک مهندسی

جمله سرطان را منجر می‌گردند (۴، ۵ و ۶). تاکنون ۱۶ ترکیب PAH در فهرست سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا، بعنوان آلاینده‌های مهم آورده شده است. از مهمترین آنها می‌توان به نفتالین، آنتراسن، فنانترن، فلورن، کریزن، فلورانتن، پیرن و مشتقات آنها اشاره کرد (۸، ۷ و ۹).

راههای اصلی جذب این مواد به بدن از طریق تنفسی و پوستی است. سمیت آنها به ترکیب فیزیوشیمیایی، سمیت ذاتی، متابولیتهای و داروهای کلینیکی بستگی دارد. برای حلالهایی مثل بنزن و استیرن، متابولیتهای سموم اصلی هستند (۱۰).

عمده‌ترین ارگانهای هدف برای ترکیبات آروماتیک، سیستم عصبی، کبد، کلیه‌ها، پوست، شش‌ها، غشاء مخاطی راههای هوایی، چشم‌ها هستند (۱۱). مواجهه حاد و مزمن با غلظت‌های سمی از حلال‌های تنفسی ممکن است باعث آشفتگی رفتاری، آتروفی مغزی، عملکرد بد مغزی، دیوانگی و ... شود. ترکیبات آروماتیک پلی سیکلیک، چربی دوست هستند. بنابراین علاقه به بافتهای با محتوی چربی بالا مثل مغز و کبد دارند (۱۲ و ۱۳). جذب پوستی به متغیرهایی مثل غلظت حلال، مدت تماس، ضخامت، شرایط و میزان عروق پوستی، سطح در دسترس، مرتبط است. سوختگی، آسیب‌ها و دانه‌های پوستی و افزایش دمای پوست بدلیل افزایش جریان خون به پوست جذب حلال را افزایش می‌دهد (۱۴). از آنجاکه ترکیبات آروماتیک از مشتقات نفت و محصولات آن می‌باشند لذا توجه به صنعت نفت، پتروشیمی و فرآوری و آلودگی‌های مربوطه ضروری به نظر می‌رسد (۱۵). نفت خام با بیش از ۳۴۰ فرآورده یکی از اصلی‌ترین منابع انرژی و نیروی محرکه اقتصادی جهانی است و ایران ۹ درصد از کل مخازن نفتی جهان را در اختیار دارد. آلودگی‌های نفتی تقریباً یک پیامد اجتناب ناپذیر از افزایش سریع جمعیت و مصرف انرژی است. مواد نفتی و مشتقات آنها در اثر حمل و نقل یا ذخیره‌سازی ممکن است موجب آلودگی خاک شود هر قدر مواد نفتی به عمق بیشتری از خاک نفوذ کنند رفع آن آلودگی مشکل‌تر خواهد بود (۱۶ و ۱۷). برخی از باکتریها و میکروارگانیسم‌ها در خاک می‌توانند موجب تجزیه مواد نفتی شوند (۱۸ و ۱۹). پاکسازی زیستی (Bioremediation) یکی از روشهای اصلی پاکسازی

کنند (۱۸، ۱۴ و ۳۲).

پس از این مدت محتویات لوله‌های فالكون در داخل هود و در شرایط استریل، به یک کیف دکانتاسیون ۱۰۰ میلی لیتری منتقل شده و جهت جداسازی نفتالین باقیمانده، از حلال آلی تولوئن، استفاده شد. با افزودن ۱۰ سی سی تولوئن به کیف و چند بار بهم زدن دو فاز تشکیل شد. فاز پائین شامل محیط کشت و باکتریها بوده و فاز بالایی شامل تولوئن و نفتالین باقیمانده بوده است (۱۶ و ۲۰). فاز رویی را در یک شیشه درب دار جمع‌آوری کرده و تا موقع قرائت میزان OD (جذب نوری) در یخچال ۴°C نگهداری شد. جهت سنجش OD نمونه‌ها، ابتدا باید میزان حداکثر جذب نوری (λ_{max}) نفتالین مشخص شود برای این منظور استاندارد رقت‌های مختلف از نفتالین در تولوئن تهیه شده و جذب نوری آنها توسط دستگاه اسپکتروفتومتر دو شعاعی (Shimadzu ساخت ژاپن) در مقابل محلول بلانک (تولوئن خالص) قرائت و میزان λ_{max} نفتالین تعیین شد. سپس در این طول موج، جذب نوری نمونه‌های مورد آزمایش را یادداشت کرده و با توجه به منحنی رسم شده میزان متفاوت کاهش نفتالین در نمونه‌های مختلف مشاهده گردید (۸، ۱۳ و ۳۱). درصد تخریب نفتالین توسط باکتریها از رابطه مقابل محاسبه می شود:

$$\text{درصد تخریب} = \frac{A_1 - A_2}{A_1} \times 100$$

A_1 : جذب هیدروکربن قبل از تخریب

A_2 : جذب هیدروکربن بعد از تخریب توسط میکروارگانسیم

نتایج و بحث

در اثر کشت نمونه‌های مختلف خاک، ۴۰ سوس باکتری خالص بدست آمد. پس از مراحل تیمار باکتریهای جدا شده با مقدار مشخص نفتالین، ۳۷ سوس باکتریایی توانایی تجزیه و تخریب نفتالین در شرایط *In-vitro* را نشان دادند. با اندازه‌گیری جذب نوری استاندارد نفتالین در مقابل بلانک در محدوده طول موج ۵۰۰-۲۵۰ nm، λ_{max} نفتالین ۲۸۸ nm تعیین شد (نمودار ۱). طیف جذبی نمونه‌ها پس از تیمار میزان معینی از نفتالین با باکتریهای مختلف و استخراج نفتالین باقی مانده، در طول

ژنتیک چندین پلاسمید را درون باکتری‌ها به خصوص سودوموناس قرار داده‌اند تا بتوانند چندین مشتق نفتی را بطور همزمان تجزیه کنند. محققان کانادایی چهار پلاسمید *PAC25*، *PHG-2*، *PPK2033*، *PKT230* را درون سودوموناس پوتیدا قرار داده و سویه‌ای از مهندسی ژنتیک شده را تولید کرده‌اند که قادر است بطور همزمان نفتالین، پارافین، بنزن و آسفالتن را تجزیه کند (۱۴ و ۳۰).

این مطالعه در نظر دارد توانایی ارگانسیمهای جدا شده از خاک مناطق مختلف استان آذربایجان شرقی در تجزیه نفتالین رامورد بررسی قرار دهد.

مواد و روش ها

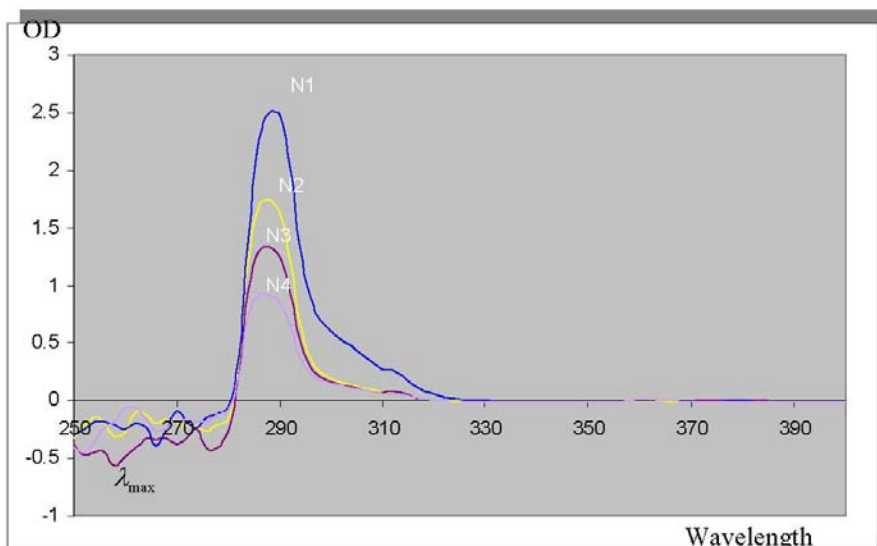
در این مرحله از دو نوع خاک زراعی و بایراستان آذربایجان شرقی جهت ایزوله کردن باکتریهای موثر نمونه برداری شد. پس از کندن گودالی به عمق ۳۰ سانتیمتر در ناحیه مشخص، در حدود ۴۰۰ گرم خاک نمونه برداری شده در پاکت‌های پلاستیکی در باز (جهت تبادل اکسیژن) ریخته و به آزمایشگاه منتقل گردید. اطلاعات هر نمونه شامل محل نمونه برداری، ارتفاع، طول و عرض جغرافیایی روی هر پاکت الصاق شد. پس از تهیه رقت 10^{-1} تا 10^{-4} از نمونه‌ها در سرم فیزیولوژی، از هر کدام از رقت‌ها ۱۰۰ میکرو لیتر در پلیت حاوی *Starch Casein agar* کشت داده و در دمای ۲۸°C به مدت یک هفته در انکوباتور (*Inculab* ساخت کشور ژاپن) قرار داده شد. سپس کلنی‌های رشد یافته جهت تقویت و خالص‌سازی در محیط *Yeast Glucose Malt Agar* با شرایط انکوباسیون فوق کشت داده شد (۲۰، ۵ و ۳۱). در لوله‌های فالكون در پیچ‌دار بر روی ۲۵ میلی لیتر محیط کشت مولر هینتون برات در شرایط استریل ۲۵ میلی گرم از نفتالین خالص، توزیع و اضافه گردید (۱۶، ۱۵ و ۱۸). سپس از هر کدام از باکتریهای خالص شده در محیط کشت *Tryptic Soy Broth* سوسپانسیونی معادل استاندارد نیم مک فارلند تهیه شده و به میزان ۵/۰ میلی لیتر از آن به داخل لوله فالكون اضافه شد. لوله‌های فالكون در داخل انکوباتور شیکردار (ساخت شرکت پارس آزما-ایران) در دمای ۲۸°C و ۱۲۰ دور در دقیقه به مدت یک هفته قرار داده شد تا باکتری‌ها بتوانند نفتالین موجود را تجزیه

یافته‌ها حکایت از درصد‌های مختلف تخریب از ۲/۹ تا ۹/۹۲ درصد نفتالین اولیه دارند (جدول ۲).

موج ۲۸۸ قرائت و یادداشت شد (نمودار ۲ و جدول ۱).

$$\text{درصد تخریب} = \frac{A_1 - A_2}{A_1} \times 100$$

نفتالین توسط میکروارگانیسم‌های مختلف را مشخص نمودیم.

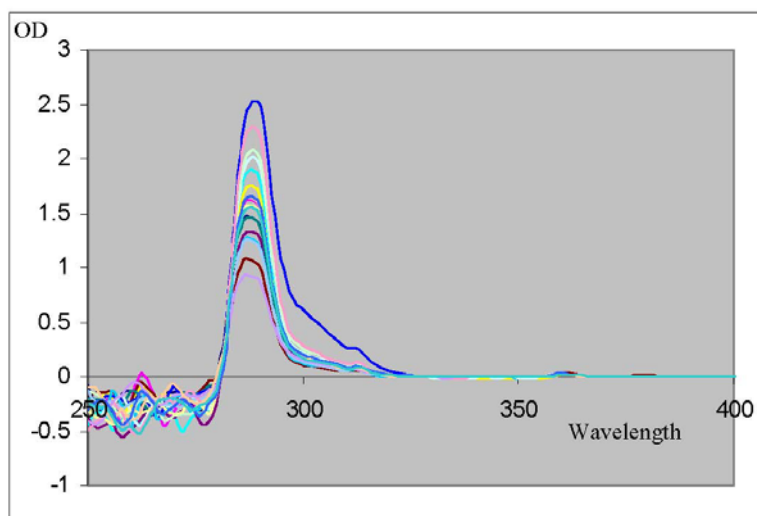
نمودار ۱. تعیین λ_{max} نفتالین

OD ($N_1=2.429$, $N_2=1.747$, $N_3=1.333$, $N_4=0.913$)

با غلظت‌های ($N_1=1$, $N_2=0.75$, $N_3=0.5$, $N_4=0.25$, 1 mg/ml)

های محیطی ترویج می‌کنند. یکی از بهترین راه کارهای اصلاح زیستی، روش‌های بیولوژیک و استفاده از میکروارگانیسم‌ها می‌باشد. باکتری‌ها به علت داشتن آنزیم‌های مختلف تجزیه‌کننده نسبت به سایر میکروارگانیسم‌ها از اهمیت بیشتری برخوردارند (۱۸ و ۱۹).

اصلاح زیستی یک فرآیند طبیعی است که توسط این روش، به جای آن که آلاینده‌ها را به سادگی دفن کرده و مسئولیت حذف آنها را به نسل بعدی بسپاریم، بازیافت می‌شوند. به علاوه از دیدگاه عمومی، اصلاح زیستی مطلوب‌تر است و بسیاری از سازمان‌های جهانی استفاده از آن را برای اصلاح مکان‌های آسیب دیده به وسیله آلاینده

نمودار ۲. نمونه ای از طیف جذبی نفتالین (با اسپکتروفوتومتر دو شعاعی) پس از تیمار توسط برخی از سوش‌های میکروبی

گردیدند (۲۲). J. Envir. (۲۰۰۱) جهت پاکسازی بیولوژیکی نفتالین با استفاده از یک راکتور و یک سوش فلاووباکتریوم میزان تخریب را معادل ۲/۰ میلی گرم در لیتر در یک مدت یک ساعت ارزیابی کرد (۳). Barathi و همکاران (۲۰۰۱) با استفاده از *Pseudomonas fluorescens* در تحقیق خود در تجزیه بیولوژیکی خاکهای آلوده نفتی دریافتند که این سوش قادر است n- آلکانهای زنجیره کوتاه و بلند و همچنین تعدادی از هیدروکربنهای آلیفاتیک و آروماتیک تجزیه و تخریب کند (۱۶). Jussara P. Del Arco و همکاران (۱۹۹۹) در تحقیق خود نشان دادند مخلوطی از باکتریهای بومی در رسوبهای شنی از مناطق نفت خیز عربی باعث پاکسازی ۴۲/۹-۹/۱۱ درصد از آلودگی می شوند این باکتریها از فسفات و نیترات به عنوان منبع تغذیه استفاده می کنند (۸). با توجه به تحقیقات مذکور، طرح انجام یافته، نتایج مشابه و تأیید کننده داشته است و از این نظر که از میکروارگانیسمهای بومی و وحشی موجود در خاکهای مناطق استان آذربایجان شرقی استفاده گردیده است دارای جنبه نوآوری می باشد.

با توجه به نتایج این تحقیق و مطالعات انجام شده، باکتریهای خاک کم و بیش پتانسیل تجزیه و تخریب هیدروکربنهای آروماتیک پلی سیکلیک را دارند. L. Feijoo-Siota و همکاران (۲۰۰۸) میزان تجزیه بیولوژیکی نفتالین را با استفاده از یک باکتری *Pseudomonas stutzeri* در عرض ۶ روز حدود ۹۳٪ تعیین نمودند (۱۳). Vanessa Leonardi و همکاران (۲۰۰۷) در تجزیه هیدروکربنهای آروماتیک پلی سیکلیک در خاکهای صنعتی آلوده قدیمی نشان دادند که میکروارگانیسمها باعث تخریب ۷۳-۵۸ درصد از PAH های ۳ و ۴ حلقه ای در دو نمونه خاک در عرض ۷ روز می باشند (۱۲). Andrei E Filonor و همکاران (۲۰۰۷) تخریب بیولوژیکی نفتالین توسط *Pseudomonas putida* G7 در خاک را بررسی کردند و میزان تخریب نفتالین در نمونه خاک بعد از ۵ روز ۹۵ درصد و بعد از ۶ روز عاری از نفتالین شد (۱۴). Mahmoud Abou Seoud و همکاران (۲۰۰۲) با طراحی بیوراکتور و با تلقیح گونه ای از سودوموناس در آن، در طول مدت ۵-۷ روز قادر به تخریب و تجزیه حدود ۶۰ درصد از نفتالین

جدول ۱. تغییرات جذب نوری نفتالین در طول موج ۲۸۸ نانومتر

ردیف	سوش میکروبی	جذب نوری (OD)	ردیف	سوش میکروبی	جذب نوری (OD)
1	g ₁	1.464	21	M ₃₁	1.600
2	g ₂	1.616	22	M ₅₈	1.649
3	g ₃	1.747	23	M ₆₀	1.547
4	g ₄	1.896	24	M ₆₁	2.497
5	g ₅	1.333	25	M ₆₅	1.505
6	g ₆	1.071	26	M ₆₆	0.63
7	g ₇	1.461	27	C ₂	1.990
8	g ₈	2.5	28	C ₇	1.722
9	g ₉	1.262	29	C ₁₅	2.23
10	g ₁₀	2.011	30	C ₁₇	1.764
11	g ₁₁	2.084	31	C ₁₈	1.88
12	g ₁₂	1.578	32	B ₂	1.519
13	g ₁₃	1.24	33	B ₇	1.559
14	g ₁₄	2.296	34	B ₁₉	1.808
15	F ₆	1.7	35	B ₂₀	0.176
16	F ₉	1.642	36	B ₂₅	2.192
17	F ₁₀	0.913	37	B ₂₇	0.753
18	F ₁₁	1.142	38	B ₃₃	1.717
19	F ₁₂	1.417	39	A ₁	2.5
20	F ₁₃	1.417	40	A ₂	1.345

جدول ۲. درصد تخریب نفتالین

ردیف	سوش میکروبی	درصد تخریب	ردیف	سوش میکروبی	درصد تخریب
1	g ₁	41.4	21	M ₃₁	36
2	g ₂	35.3	22	M ₅₈	34
3	g ₃	30.1	23	M ₆₀	38.1
4	g ₄	24.1	24	M ₆₁	0
5	g ₅	46.6	25	M ₆₅	39.8
6	g ₆	57.1	26	M ₆₆	74.8
7	g ₇	41.3	27	C ₂	20.4
8	g ₈	0	28	C ₇	31.1
9	g ₉	49.5	29	C ₁₅	10.18
10	g ₁₀	19.6	30	C ₁₇	29.4
11	g ₁₁	16.6	31	C ₁₈	24.8
12	g ₁₂	36.8	32	B ₂	39.2
13	g ₁₃	50.4	33	B ₇	37.6
14	g ₁₄	9.2	34	B ₁₉	27.6
15	F ₆	32	35	B ₂₀	92.9
16	F ₉	43.6	36	B ₂₅	12.3
17	F ₁₀	63	37	B ₂₇	69.8
18	F ₁₁	54.3	38	B ₃₃	31.3
19	F ₁₂	34.3	39	A ₁	0
20	F ₁₃	43.3	40	A ₂	46.2

و موسسه بیوتکنولوژی کشاورزی شمال غرب کشور که ما را در انجام این پروژه یاری دادند، صمیمانه تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

منابع:

1. Fedorak WA, (1981). Degradation of aromatics and saturates in crude oil by soil enrichments. *Water Air Soil Pollution*. **16**: 367-375.
2. Hawley, G. (1981). The condensed chemical dictionary, 10th Edition, New York, Van Nostrand Reihold company, 713.
3. Wang SY; Cumaraswamy V, (2001). Biodegradation of Naphthalene-contaminated Soils in Slurry Bioreactors. *J. Envir. Engrg.* **127**: 748-754.
4. Wilfred F. M; Roling, Ian M; Head, Steve R, (2003). The microbiology of hydrocarbon degradation in subsurface petroleum reservoirs: perspectives and prospects, *Research in Microbiology*, **154**: 321-328.
5. Saumyen G; Peters C. A, (1998). Multisubstrate Biodegradation Kinetics of Naphthalene, Phenanthrene, and Pyrenen Mixtures, *Enzyme and Microbial Technology*. **22**:235-238.
6. Vaneechoutte, M; Baldi. F; Pepi. M, (1999). Oil degrading *Acinetobacter*

تشکر و قدردانی

از کلیه اساتید و همکاران گرامی در آزمایشگاههای دانشکده پزشکی و شیمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

strain RAG-1, *Research in Microbiology*. **150**: 69-73.

7. Zaidi, R; Imam, H, (1999). Factors affecting microbial degradation of polycyclic aromatic hydrocarbon phenanthrene in the caribbean coastal water. *Pollut. Bull.* **38**(8): 737-742.
8. Jussara P; Francisca P, (1999). Biodegradation of crude oil in sandy sediment, *International Biodeterioration & Biodegradation*. **44**: 87-92.
9. Bouwer E. J; Zang, (2003). Biotreatment of PAH-Contaminated Soils/sediments, *Ann NY Acad Sci* . **829**: 103- 117.
10. Barathi S; Vasuedvan. M, (2001). Utilization of petroleum hydrocarbons by *Pseudomonas fluorescens* isolated from petroleum – contaminated soil, *Environment Interntioanal*. **26**: 413-416.
11. Seksen P; Sudarat S, (2007). Quantiative detection of the oil-degrading bacterium *Acinetobacter* sp. Strain MUB1 by hybridization probe based real-time PCR. *Microbial Research*, **186**:224-226.

12. Vanessa L, (2007). Bioavailability modification and fungal biodegradation of PHAs in aged industrial soils. *International Biodeterioration & Biodegradation*. **60**: 165-170.
13. Feijoo-S, Rosa-Dos- S, (2008). Biodegradation of Naphthalene by *Pseudomonas stutzeri* in Marine Environments: Testing cells entrapment in calcium alginate for use in water. *Detoxification Bioremediation Journal*. **12**: 185-192.
14. Filonov A; Puntus, V, (2004). Efficiency of naphthalene biodegradation by *Pseudomonas putida* G7 in soil. *Journal of Chemical Technology and Biotechnolog*. **79**: 562-569.
15. Chanieau, C.H; Rougeux, G; Yepremian, C, (2005). Effects of nutrient concentration on the biodegradation of crude oil and associated microbial populations in the soil, *Soil Biology and Biochemistry*. **37**: 1490-1497.
16. Sisler, F; Zobell, D, (1987). Microbial utilization of carcinogenic hydrocarbon. *Science*. **106**: 521-2.
17. Dibyendu S; Michael F; Stuart B, (2005). Bioremediation of petroleum hydrocarbons in contaminated soils. *Environmental pollution*. **136**: 187-195.
18. Southam G; Whitney M; Knickerbocker C, (2001). Structural characterization of the hydrocarbon degrading bacteria- oil interface: implications for bioremediation *International Biodeterioration & Biodegradation*, **47**: 197-201.
19. Fenyvesi E; Gruiz K ,(2005). Biodegradation of cyclodextrins in soil, *Chemosphere*, **60**:1001-1008.
20. Bardi L; Mattei A; Staffan S, (2000). Hydrocarbon degradation by a soil microbial population with β -cyclodextrin as surfactant to enhance bioavailability, *Enzyme and Microbial Technology*, **27**: 709-713.
21. Alexander. M, (1977). Introduction to soil microbiology, John willey.
22. Abou Secound M; Maachi R, (2003). Biodegradation of Naphthalene by Free and Alginate Entrapped *Pseudomonas* sp, *Journal of Chemical Technology and Biotechnology*, **72**:726-731.
23. Farinazleen M; Raja Noor Z, (2004). Biodegradation of hydrocarbons in soil by microbial consortium, *International Biodeterioration & Biodegradation*, **54**: 61-67.
24. Tiehm, A. (2005); Degradation of polycyclic aromatic hydrocarbome in the presence of synthetic surfactant, *Apple. Environ. Microbiol*. **89**: 258-263.
25. Jonathan D; Van H; Ajay S; Owen P. Ward, (2006). Physiological aspects Part 1 in a series of papers devoted to surfactants in microbiology and biotechnology, *Biotechnology Advances*, **24**: 604-620.
26. Ajay S; Jonathan D; Owen P, (2007). Surfactants in microbiology and biotechnology: Part 2. Application aspects. *Biotechnology Advances*, **25**:99-121.
27. John O. H, (1957). Respiration studies of a *Micrococcus* capable of oxidizing hydrocarbons, *Archives of Biochemistry and Biophysics*, **70**: 457-463.
28. Plotnikova, E. G; Altyntseva, O. V, (2001). Bacteria degraders of polycyclic aromatic hydrocarbons isolated from salt contaminated soil and bottom sediment in salt mining areas. *Microbiology (Moscow)* **70**: 51-58.
29. Juhasz, A. L; Britz, M. L; Stanley, G. A., (2005). Degradation of high molecular weight polycyclic aromatic hydrocarbons by *Pseudomonas cepacia*. *J Apple. Microbiol*. **83**: 189- 198.
30. Filonov, A. E; Puntus, I.F; Karpov, A.V, (2003). Growth and survival of *pseudomonas putida* strains degrading naphthalene in soil model systems with different moisture levels. *Proc. Biochem*. **43**: 303- 308.
31. Li, W., Suzelle, B; Jin-Woo, K, (2006). Biodegradation of pentyl amine and aniline from petrochemical wastewater, *J. Environmental Management*, **83**:191-197.
32. Lazar, S; Mobrota, A; Voicu, M., (1999). Microbial degradation of waste hydrocarbons in oily sludge from some Romanian oil fields. *Journal of Petroleum Science and Engineering*, **22**: 151-160.